

Asia: VN/9627/2026

Hallituksen esitys eduskunnalle ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Lausuntonne pääasiallinen sisältö

Media-alan työelämätoimikunnan näkemys on toisin kuin esityksessä todetaan, esityksellä on suoria vaikutuksia koulutuksen järjestäjiin, opiskelijoihin ja työelämäyhteistyöhön. Työelämätoimikunnat toimivat oman työnsä ohella pelkällä kokouspalkkiolla. Näin ollen säästöt toimikuntien osalta ovat erittäin pienet verrattuna saatuihin hyötyihin, toiminnan vaikutukseen ja merkityksellisyyteen sekä opiskelijoiden oikeusturvaan.

Häiriötilanteita ja poikkeusoloja koskeva ehdotukset

Lausuntonne koskien häiriötilanteen määrittelyä

-

Lausuntonne koskien ehdotusta yksityisten koulutuksen järjestäjien varautumisvelvollisuudeksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta oppivelvollisten ensisijaisuudelle poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 45 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain uudeksi 52 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta ylioppilastutkinnosta annetun lain uudeksi 4 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain uudeksi 18 a §:ksi

-

Lausuntonne koskien ehdotusta lukiolain 4 §:n muuttamisesta

-

Lausuntonne koskien ehdotusta tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain uudeksi 26 a §:ksi

-

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:ää koskevat muutokset

Lausuntonne koskien lain 8 §:ään ehdotettavia muutoksia

-

Ylioppilastutkinnosta annettuun lakiin ehdotettavat muutokset

Lausuntonne koskien lain 5 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 21 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 22 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien lain 24 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen työelämätoimikunnat

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen työelämätoimikuntia koskevia muutosehdotuksia

Media-alan työelämätoimikunnan näkemys on toisin kuin esityksessä todetaan, esityksellä on suoria vaikutuksia koulutuksen järjestäjiin, opiskelijoihin ja työelämäyhteistyöhön. Työelämätoimikunnat tarjoavat nelikantaista substanssiosaamista; opetusalan, työnantajien, työntekijöiden sekä yrittäjien yhteistyönä. Oikaisupyynnöt on käsitelty työelämätoimikunnassa em. tahojen toimesta. Mikäli jatkossa oikaisut käsitellään ainoastaan virkahenkilötyönä, jää opiskelijan oikeusturva toteutumatta. Laadun valvonta on ollut oleellinen osa toimikuntien tehtäviä, lisäksi toimikunnat ovat järjestäneet toimintaa kehittäviä yhteistyötapaamisia koulutuksen järjestäjille. Tapaamisten tarkoitus on ollut tuoda esille toimikunnan havaintoja vierailukäynneiltä sekä jakaa hyviä käytäntöjä ja edistää koulutuksen järjestäjien välistä konkreettista yhteistyötä.

Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017 määrittelee, että ”Näyttö toteutetaan työpaikoilla käytännön työtilanteissa” ja että ”Ammatillisten tutkinnon osien osaamisen arvioinnin toteuttavat ja arvioinnista päättävät yhdessä tutkinnon osittain koulutuksen järjestäjän nimeämät kaksi arvioijaa.

Toinen arvioijista on opettaja tai erityisestä syystä muu koulutuksen järjestäjän edustaja ja toinen työelämän edustaja”. Toimikunnan havaintojen perusteella nämä asiat eivät toteudu riittävällä tavalla eikä poikkeustilanteita ole aina perusteltu. Tästä asiasta on keskusteltu vierailukäynneillä sekä tuotu esille tilannekuvissa sekä yhteistyötapaamisissa. Jatkossa sekä tilanteen tarkastelu lähemmin että tiedon välittäminen ja jakaminen jäävät pois.

Toimikuntien vuosittaiset tilannekuvat ovat antaneet analysoitua tietoa tilastoista ja toimialan tilanteesta. Samassa yhteydessä on voitu havaita ja puuttua mm. tilastoinnissa oleviin virheisiin (esim. KOSKI-palveluun siirtyvät tiedot virheellisiä/puutteellisia). Jatkossa laadun valvonta jäisi koulutuksen järjestäjien itsearvioinniksi. Koulutuksen järjestäjä ei välttämättä huomaa omia puutteitaan tai virheitään, eikä sen intresseissä ole tuoda ulos havaittuja puutteitaan. Näin myöskään mahdolliset kehittämiskohteet eivät välity muille koulutuksen järjestäjille. Tämä ei kehitä valtakunnallisesti ammatillista koulutusta eikä puutu epäkohtiin.

Työelämätoimikunnat toimivat oman työnsä ohella pelkällä kokouspalkkiolla. Näin ollen säästöt toimikuntien osalta ovat erittäin pienet verrattuna saatuihin hyötyihin, toiminnan vaikutukseen ja merkityksellisyyteen sekä opiskelijoiden oikeusturvaan.

Mikäli toimintaa on syytä muuttaa, olisi hyvä keskustella asiasta työelämätoimikuntien kanssa. Näillä olisi varmasti hyviä ja toimivia ehdotuksia toiminnan parantamiseksi.

Täsmennykset toisen asteen lukuvuosimaksuja koskeviin säännöksiin

Lausuntonne koskien lukiolain 34 a §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta annettuun lakiin ehdotettava muutos

Lausuntonne koskien lain 3 §:ään ehdotettavaa muutosta

-

Lindholm Anu
Opetushallitus - Media-alan työelämätoimikunta